

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HIRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

Előfizetési feltételek:

Egész évre 6 frt. Fél évre 3 frt. Évesgyedre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 15 krajczár.
Kiadásnál csupán a kiadóhivatalnál lehet B-Gyarmaton.

Hirdetések díja:

Öt hasábos példány 5 kr. Bélyeg minden beiktatásnál 30 kr.
Nyitólár garmond sora 30 kr. — Nagyobb és többeszeri hirdetések
juttatva szakszolgáltatnak.

A lap szellemi részére s a nyitólár vonatkozás minden
közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Előzetes pénsek, reklamátiók, és hirdetések
a kiadóhoz intézendők.

Előfizetési felhívás

„Nógrádi Lapok“

1880-ik évfolyamának utolsó negyedére.

Előfizetési feltételek:

Egész évre 6 frt.
Fél évre 3 frt.
Évesgyedre 1 „ 50 kr.
Egy hónapra — „ 50 kr.

Az előfizetési pénsek egyedül a kiadóhoz el-
vezve, — legelőször póstautalvánnyal —
s nyomtatandó példányok s pontos szétküldés tekin-
tetéből, mielőbb beküldendők.

Kék László,
kiadó s lapfőigazgató.

Horváth Danó,
fel. szerk.

Eszmetörések.

A honi ipar felvirágztatásának módjáról, ajánlva a szak-
miniszter úr figyelmébe.

Kétségbevonhatlan igazság az, hogy hazánk virágzó
ipar nélkül gazdag, következve önálló és boldog nem
lehet; mert a mely nemzet főleg csak nyers termékeket
visz a világpiacra, és fénytűző levén, az iparcikket
a külföldről vásárolja, melyek saját nyers termékei-
nél sokszorosan értékesebb alakban vándorolnak vissza, s
ily módon a nemzet hasonlatlanul többet ad ki, mint
bevezet: annak napról napra szegényedni s így pusztulni
kell. Az ily nemzet az iparos nemzetek adófi-
zetéjévé válik oly módon, miként az egyesek az uszo-
rák áldozataivá lesznek, és elvérzenek.

Az iparos osztály azelőtt az iparos osztályt a legfontosabb
osztály az államnak; mert a gazda nyers cikkeket
termel, az iparos azt drága iparcikké alakítja, a keres-
kedő pedig elárulja közvetítve a bel- és külkeres-
kedést. Ezek a társadalmi élet főtényezői. Ha az
iparcikkek a belföldön kelnek el: a nemzet szobében
marasztják azon milliókat, melyeket jelenleg a külföldi
iparcikkekért kiadunk; ha pedig a fölösleget a külföldön
eladhatjuk: ez által szaporodik nemzeti gazdagságunk.

Ebből kitetszik, mily vakságban élnek azon ur-
hatnámemberek, akik rostolnak a durva tenyérű iparossal
még kezét is szorítani, s lenézik a társadalom leghas-
znosabb polgárát; gyermekeiket pedig megsíratnak, ha
az iparos pályát választanak. Minden jóra való magyar
embernek tehát az legyen a mindennapi imádsága,
hogy: hazai ipar bővüljön el a te országot.

És mit tett a törvényhozás a hazi ipar előmoz-
dítására? Megalkotta az ipartörvényt, mely által el-
törölte a céhekkel és kibírdotta az iparszabadságot. Ennek
az lett az eredménye, hogy a képzettebb iparos-székdek
önállóságra törekedvén, odahagyták a volt mesterek
műhelyeit; s ritka kivétellel azonban csak a selejteke
maradt. A segéd nem kénytelen többé bizonyos hatá-
rozott időig vándorolni s magát képezni, hogy mesterré
válhassék; nincs a vándorkönyvébe beírva, hol töltötte
el a drága időt, a minek szigorú számonkérése egyik
fő feltétele volt a mesterré avatásnak; a helyett kontár
létére megházasodik, vagy a mi, fájdalom, napirenden
van, összeáll egy nővel és önállóan kezd működni, míg
rövid idő alatt tönkre megy; azután becsavarogja kol-
dálva az országot, fröngyöl használva az ipar pangását.
Napjainkban a börtönök lakóinak tetemes kontingensét
az ily csavargó képzetlen iparos-székdek szolgáltatják.

És minthogy az ipartűzéshez nem szükséges többé
a szakképzettség, némely gazdag tőkepénzesek szerez-
nek maguknak szakértő munkavezetőket, beszerzik első
kézből az anyagot és a volt mesterek ellenében oly
versenyt támasztanak, mely mellett a gyengébb kis-
iparosok elpusztulnak, és a képzetlen szabadiparos
munkásai törpülnek, a kik munkabérét tetésük
szerint társálják, az oroszánrészt maguknak megtartván.

A kisiparos osztály mai szomorú állapotát második
sorban az uszórát főkező törvények könnyelmű el-
lőzése okozta; mert ez a kamatlábat mecsa magasságra
emelte, s így csak a tőkepénzeseknek telte lehetővé az
iparnak haszonnal üzését.

Mind ezen bajt a parlamenti abszolútizmus okozta;
mert ha a törvényhatóságok képviselői szabad és tit-
kos szavazás mellett a polgárok legjavából alakítottat-
nának meg s azok volna a följosítva az országgyű-
lési követek küldésére, és oly esetben, midőn azok a
bizalomnak meg nem felelnek, bizonyos, a követ állását
biztosító módzatok megtartásával, azokat vissza is
hihatnák, és a törvényhatóságok a törvényhozás tár-
gyaival országosra tüzetesen foglalkoznának s meg-
állapodásaikat egymással közölve, követek által az
országgyűlésnek jogosan előterjeszhetnék: csak az
éretlen megfontolt dolgok válhatnának törvényre és
nem érné egymást a sok időtlen törvény; mert a tör-
vényhozás a törvényhatóságok útján a gyakorlati élettel
folyton érintkeznék, s az egyes befolyásos parlamenti
tagok rögeszméi vagy magán érdekei nem érvényesül-
hetnének.

Most már nyakig benne vagyunk a bajban, s az
a kérdés, mit lehetne s kellene tenni az ipar felvirá-
goztatására? A céheket visszaállítani nem volna kívá-
natos; nemcsak azért, mert az ily intézkedés földolná
az új állapotokat; de leginkább azért nem, mert a
kisiparosok, magukra hagyva, a mai áramlat mellett
mindig veszélyeztetve volna a gyáriparosok által,
kikkel a versenyt kiállani nem képesek.

A bajon gyökeresen csak a kisiparosok tömörü-
lése, társulattá szövetkezése segít, mely által a kis
erők óriás erővé növekedhetnek. Csak az a kérdés,
mily alapon kellene az ipartársulatokat szervezni?
Továbbá minő törvényhozási, törvény- és helyhatósági
intézkedésekre volna szükség, hogy az eszme valósággá
váljék?

Az egyedüli alap, melyen a szövetkezet állandóan
állhat, csak a munka tőkésítése lehet; vagyis oly in-
tézkedés, mely mellett a szakképzettség és a szorgalom
kizárólag maguknak a társulati tagoknak jövedelmezne.
Ugy kell tehát a társulatokat szervezni, hogy a tagok
által titkos szavazattal időről időre megválasztott becs-
lők megállapítsák például hetenkint a tagok által
teljesített munka becserértékét, és ezen munkaérték lenne
kulcsa a közös jövedelem felosztásának; mert az igaz-
ságos dolog, hogy aki a társulatnak tízszer annyi hasz-
not hajt, mint a gyengébb tagtárs: tízszeres jövede-
lemben is részesüljön.

(Vége köv.)

Bodnár István.

Alispáni jelentés.

(Szept. 11.)

Tekintetes közigazgatási bizottság!

A folyó évi közmunkaváltság két negyed évi rész-
letének teljes beosztására kitűzött határnapig, mult
augusztus hó 18-ik napjáig megjelölt pótlócsatlók
eredményét a következőkben van szerencsém előter-
jeszteni: A b-gyarmati járásban az előirányzott 17830 frt
45 kr. egész évi közmunkaváltságból befolyt a fentebbi
határnapig 9030 frt 91 kr. — A sziráki járásban az
előirányzott 15859 frt 95 krból befolyt 7469 frt 57 kr.
— A losonczy járásban az előirányzott 16561 frt 95
krból befolyt 8883 frt 86 kr. — A füleki járásban az
előirányzott 15992 frt 65 krból befolyt 9148 frt 79 kr.
— Losoncz rendezett tanács város polgármestere által
az előirányzott 1269 frt 30 kr. közmunkaváltságból
beterjesztett 630 frt 30 kr. — Ezen összeghez járul
a szécsényi és rétsági járásokból befolyt s mult havi
tisztli jelentésomban már beírtattnak jelzett 13490 frt
57 kr., mely szerint a folyó évre előirányzott 89678 frt
35 kr. egész évi közmunkaváltságból befolyt a fentebb
érintett napig 48654 frt; így tehát 3813 frt 54 krral
több, mint az esedékes fél évi közmunkatartozás. Ezen

beosztás kedvező eredménye folytán az 1873. évi inság
enyhítése céljából, a közmunkapénztár terhére köl-
csönvett 100 ezer frt tőketartozásból a folyó hó első
napján esedékesé vált 10,000 frt tőke részletet mint
törlesztést a még hátralékban maradt 20,000 frt tőke
kamatjával együtt a mult augusztus hó utolsó napján
a megye főpénztárnoka által a helybeli m. kir. adó-
hivatalba befizettetem.

A pályázat útján betöltendő utibiztosi állomásokra,
a füleki járásba Vecsey Dező végzett technikus s volt
vasuti mérnököt; a rétsági járásba Kaszner J. mérnököt; a
szécsényi járásba Rosznagel István technikus hat havi próba-
idő feltétele mellett, ideiglenes minőségben kinevezvén,
azok — az utóbb nevezett Rosznagel István kivételével,
ki Budapesten alkalmazásban lévén, eddig még nem
jelentkezhetett, — a folyó hó 1-én napján előttem hi-
vatalos csküjüket letétvén, működésüket megkezdették.

A gácsi orvosi körben Veiding Antal sebész el-
halálózása folytán irasodásba jött körorvosi állomásokra
pályázat útján betöltése céljából tartott választás
alkalmával Dr. Bogdán Tivadar választott meg, mely
választás azonban csak azon esetben lesz jóváhagyható,
ha nevezett lakását a megye végzése értelmében az
orvosi kör székhelyére Gácsra átköltöndi.

A mult hó lefolyása alatt ismét többrendbeli
kisebb-nagyobb tüzet fordult elő, nevezetesen Háros-
mulyadon, Teresken, Szügyben, Kaszegen; de legjobban
sújtotta Ságújfalu községét, hol a folyó hó 6-án eddig
ismeretlen okból támadott tüzvez 32 család lakházát
és természetmennyét emésztette el; az eddig beérkezett
hivatalos jelentés csak a szerencsétlen esetet tartalmaz-
ván, az okozott kár hivatalos becslése csak a leg-
közelebbi napokban várható.

A július hó 26-án Szakabonyán dühöngött tüzvez
által károsultak némi felségélyezésére, a megye tartu-
sán künyöradományok gyűjtését rendelvén el, annak
eddiggi eredménye 280 frtot tesz.

A személy- és vagyonbiztonság a járási szolgá-
bírák jelentései szerint a legközelebbi hóban is, általá-
ban véve, kielégítőnek mondható.

Kelt B-Gyarmat, 1880. szept. 10.

Madách Károly,
alispán.

A nógrádmegyei tankerület tanítóegyleté- nek közgyűlése Salgótarjánban.

Már e lapok útján közöltt program is elég vi-
lágoosan jelölte e közgyűlés érdekességét Salgótarján-
ban, mindamellett túlhaladta a várakozást; mert a
gyűlésen felüli idők oly kedélyes szórakozásokkal vol-
tak berendezve, melyek úgy mulattatók, miként tanul-
ságosak is voltak. De lássuk a gyűlés folyamatát. Már
8-án este felé számos vidéki kocsi sorakozott a község
fényes háza előtt, ahol a szállást rendező bizottság
működött. Kit-kit elszállásolván, a közszentára colonáján
létező díszes casinó helyiségben gyűltek össze az
egyes megyéből összesereglett tanítótagok a 8 órára
kitűzött előértekezletre. Ez programmszerűleg lefo-
lyván, az újabb tisztviselőség választására a kijelölés
megtörténvén, vacsora után mindenki haza távozott
magát nyugalomra teendő és a másnapi közgyűléstől
elmélkedve előkészítendő, hogy miként fog (vagy csak
fogna) ehhez, vagy amahoz a kitűzött tárgyhöz hoz-
zászállani.

Kilenczedikére virradván, a műszak bajnoki
seregesei öszönlötték Salgótarján utcáin, jelezvén ezzel
a rajuk névze fontos nap jelentőségét. A tárgynapot
szerint a városház udvarán Gajdóczy J. bányatársulati
tanító a tornászattól, utána ugyan e helyiség díszes
termében Kablay J. tanító úr a mondattanból tartottak
kérdéskérdéséket lefolyt előadást. Feltűrtkor többek
kiséretében megjelent tekintetes Komjáthy Anselm
úr, e megye ujonnan kinevezett tanfelügyelője, kit a
szép számban egybegyűlt tanító és vendég sereg felke-

„éljenze”-sel fogadott. Ezután Salgótarján közönsége rózsáról utazt. Ruttkay Sándor ottani a. e. lelkész úr ékes beszéddel üdvözölte a megye tanítóit, melyet Chikán Mihály alelnök rövid, de meleg szavakban megköszönvén, az utóbbi előlétele mellett a közgyűlést megnyitottnak nyilvánítva felolvasta az egyelőt 3 éves működéséről szóló jelentését. Ennek végzetével elnök bemutatja a közgyűlésnek a fennebb említett újonnan kinevezett kir. tanfelügyelőt, kit is az egybegyűlt tanítószög háromszoros éljenzéssel üdvözölt. Mire a tanfelügyelő egy szóp és velős beszédben fejtegette új állása fontosságát, kérvén feladata megoldásához a megyei tanfelügyelőt kölcsönös támogatását. Ezután a múlt évi közgyűlés jegyzőkönyve olvastatott fel, ennek végzetével Müller János bányatársulati iskolák igazgatója „a faliskolák kezeléséről” tartott beszámoló, de mindvégig érdekes értekezést. Továbbá az egyelőt folyó ügyek és indítványok lefolytatása következtetéseket, miután a jegyzőkönyvben úgy is részletezően közölhetni fognak, most a helyszíni miatt is közölni fölértékességnek tartom. Minnek végzetével elnök a tisztviselőség nevében, miután a három éves működésük csatlalajárt, megköszönve, a közgyűlést új tisztviselőség választására kérvén föl. A választás titkos szavazással utján megjelöltvén, új tisztviselőkül megválasztottak és pedig: Müller János elnöknek, Hudecz Miksa I., Tomesko Nándor II. alelnöknek; Koháry János I., Dapay Kálmán II., Kapossy István III. jegyzőnek, Vilim József pénztárnoknak, Chikán Mihály ellenőrnek, Steiner Gábor könyvtárnoknak és többben, kiknek névsora majdan a jegyzőkönyvben közölve lesz. A központi bizottság tagjaiul. A közgyűlés díszét képezték leginkább, mint vendégek: Zemlinszky Rezső bányatársulati, és Borbély Lajos vasgyári igazgató urak; továbbá Markovics Márton rom. kat. esperes és plébános, Ruttkay Sándor a. ev. lelkész, dr. Vajda Ferenc vasgyári orvos, Plachy József főszolgabíró, Papp János főjegyző, Áninger László B.-Gyarmatról és Weissenbach János kereskedő urak, kik a választásig nemese türelemmel voltak jelen a komoly biggadásig lefolyt gyűlésen.

A közgyűlés végzetével három óra tájban sergessen a vasgyári kaszinóba vonultak, hol az érkezőkre a vasgyári igazgatóság vendégszeretettel pompás tartékú asztal várakozott. A lunai ebéd vig pohárköszöntések közt majdnem 5 óráig tartott. Ezután kiki a vasgyár felé sietett, megtekintendő az ország eme szép híre vergődött vasiparát. A telep hivatalos épülete előtt Borbély Lajos igazgató ur várakozott, ki a mintegy 140 személyből álló tanszövetet előre állván, kitűnő magyarázat kísérete mellett mutatta meg, hogy a Gőmörből oda szállított durva vastömbökből fokozatosan miként válik a lehető legrövidebb idő alatt különféle alakban ültetbe szállítható vas. Alkalmunk volt látni az olvasztó kemenczéknek a tiszta gázszellőztetést; ez annál is inkább érdekes volt, mert ez mint meglehetősen hallám, az igazgató ur saját találmanya. Készséggel mutogatott itt minden tisztviselő és minden munkás, de az előbbiektől különösen Dapay Gyula tisztviselő ur, ki a mulatságban ép úgy mint a hiva-

talos functionban egyaránt szíves és kedélyes tudott lenni. Mintegy 2 órai élvezetes időtöltés után a tanulmányos helyet sok tapasztalattal elhagyva, a derék igazgató urnak leereszkedő vendégszeretettel és páratlan készséggel teljesített szíves fáradozását megköszönve, ezt körülbelül okkép viszonzta, hogy: „Mi — ugymond — durva anyagot finomítva ismét csak, habár használható, de mégis durva anyagot állítunk elő fáradozásainkkal, míg ellenben önök uraim, a nyert különemű durva anyagból egyöntetű és magamatos szellemű hazaifákat nevelnek. Kíváncsom tehát, hogy adja az ég, miként a különeműzetiségi sarjadékat egyakarattal a szilárd hazaifákka nevelve, ezen terhes munkához adjon erőt, kitartást és áldást!” Ezen lelkes beszédet dörgő éljenzés követvén, forró közszorítás közt vettünk búcsút a magas műveltségű főúrtól. Önelégülten távozva, utközben megtekintettük mind a két társulat mintaszerűen berendezett és kitűnő tanterekkel bíró iskoláit; 7 órakor a közszénbányatársulat casino helyiségében gyülekezünk, hol a szomszéd térségek teremben a bányatársulat kitűnő zenekara az egybegyűlt tanítók tiszteletére hangversenyt adott. A mintegy 2 óráig tartó műdarabok eljátszása után, mely alatt a vacsora is befejeztetett, az asztalok eltakarítottván, meglepetésünkre hál rögtönzöttetett, a melyen a társulati és az ottani cigányzenekar felállva játszott, s a mely mindvégig kedélyesen reggeli 4 óráig tartott. Nem mulasztatom el, hogy a jelen volt bölgyközszorítóból meg ne említem azokat, kik mulatságunkat becses megjelenésükkel szintén emelni szívesek voltak, s a kiknek neveit alkalmam volt megemlíteni. Az estély díszcei voltak: Dr. Vajda Ferenczné, Borbély Lajosné, Unger Gusztávné, Porozik Györgyné, Koháry Jánosné, Günczöl Jánosné, Pap Jánosné, Smied Józsefné (Lőrincziből), Unger Nelli, Tomanóczy Mariaka, Polereczky Paula, Smid Flóra, Szabó Mariaka, az cosegi tanítóné, a sziráki kisedővönő, stb. Ezen kedélyes dárúd után kiki nyugalomra távozott, hogy a reggeli kirándulásra kisért magát kikapcsolva, ismét új élvezetben vehessen részt.

Tizedikén, azaz csütörtökön 8 óra tájban a város házában gyülekezünk, honnét a bányatársulat vasutján az ugynevezett „Inasú pusztá” illetve közszénbányatelepre mentünk a közszén szállító „kutyák”-ban ezen bánya megtekintésére. Itt a bányászok imatermében összejutván, Müller János újonnan megválasztott elnök üdvözölte az egybegyűlt kártyasakat és a vendégeket, előadván, hogy az általa írt salgótarjáni bányatelepek eredetéről írt értekezését rekedtsége miatt nt. Ruttkay Lajos lelkész ur lesz szíves felolvasni. Az egész értekezés mindvégig oly érdekes és oly tanulságos volt, hogy többben kérés az író, miszerint ezt a „Nógrádi Lapok” számára költés végzett átengedni szíveskedjék, hogy a jelen nem voltak az ebben közlőtteket még nagyobb érdeklől olvasassák. Mit is szerző közölni igért. Ezután az itteni derék bányagondnok vezérlete alatt kiki méccsel ellátva magát, a bányászok szokásos üdvözlöte mellett lebecsátkozunk a fekete gyémántok hazájában; a hol mintegy fél órai gyaloglás után a légítisztító gép működése folytán légkuzam következett

ben méccsünk elaludván, se ide se oda nem távoztunk a jelen szabad egétől meglesztva néhány percig, míg a gép működése elállított, siri szűrésben beérteztünk néhányan azon tárlvági kinos állapotokról, a hol „örökös szűrés és fogak csikorgatása” vagyion. Meggyújtván a méccs, számtalan oldal tárlat megmászása után végre eljutottunk azon helyre, hol a minden pillanathán élével jázó bányász csáknya egyhangú pengése és vallásos fohászok kísérete mellett az erődévek érlelt ezen föld kincsét, a közszén hasogatja. Sokat lehetne írni azon érzelméről, melyet ily helyen érez az ember; nem csak kinn a szabad ég alatt, de a föld gyomrában is egyszerűek az isten művei, melyek az ő mindephalottágát, csupán hirdetik. Ily vallásos gondolatok közt néhány sikamlós, majd lejtős, majd meg emelkedettebb, néhol nyaklóú utakon átvészeltetve, mintegy 4 kilométernyi földalatti barangolás után ürvendő lelkesedéssel és ujongással üdvözöltük újlag az isten szép egét, a szabad léget és a szép természetet. Néhányát oly haj is érte, hogy eltévedve egyes mellék utakon kéz, láb megsértése és ruháinak megtépcse mellett a lejtős utakon önkénytelenül szánkázva, piszkosan és sárosan, aggodalmas arczokkal törték vissza tárlat nem kis mulatságára. Ily comicus állapotban egyesek aztán kétszeresen láttak hozzá Weissenbach János ottani vendégszerető bérli úr által készített villás reggelizés. Egyes kalandok vig elbecsélése mellett a párolgó reggeli elköltése után pohárköszöntésekkel üdvözölve, közszéntek meg a páratlan vendégszeretettel. A vonat mozdonya futtyentésével csakhamar jelt adott a távozásra és zajos éljenek közt bucsút véve úgy a derék házi úr mind a szíves bányagondnok úrtól, kedélyes trófalódások között visszatértünk Salgótarjánba, hol ismét a bányatársulat emlakáján a casinoi helyiségben mindannyira fényes terítékű asztal várakozott; ennek végzetével aztán a távolabb lakók már egyszer baba is gondolván, hosszas bucsuzgatás közepette eltávoztak. Magukkal vivén emléket a két társulat igazgatójának és a közszégnak a tanítók iránt tanúsított talán e házban páratlan vendégszeretettel; mely tett, egyszeremind kitűnő műveltségüket tolmácsolja, mert hiszen ez által csak önn magukat tüntették ki akkor, a midőn azon tesületet részesítettek ily kiváló vendégszeretettel, a kiknek működési értékét leginkább képesek felfogni, maguk is úgy nyilatkoztak: „Hadd mulassanak szegény tanítók s hadd legyen nekik is jó napjuk, hiszen úgy is több keserűséggel mint jóval találkoznak az életben!” Adjón az ég számos ily barátot a hazai tanügynek és a tanszövetnek és aztán bátran elmondhatjuk nagy hazánkfával, hogy: „Magyarország nem volt, hanem lesz!”

Egy jelentés.

B.-Gyarmat, asept. 15. 1880.

A néptanítókhöz intézett azon felhívásom folytán, hogy az általános népszámlálást megrendelő 1880. évi LII. törvény végrehajtását csatlakozó közreműködésükkel segédjék elő, — a „Nógrádi Lapok” közlelbbi számában hoztam intézett kérdésre azzal válaszolok, hogy

TÁRCZA.

A becsületes emberek.

— Egy kis malicia. —

Motto: I am myself indifferent honest; but yet I could accuse me of such things that it were better my mother had not borne me. Hamlett III. felv. I. jelenet.

Oh, milyen kevés van! férfiak közt csak elvétve akad, nők közt csak elvétve is, kivételesen, s mégis milyen keveset nem tartunk annak. Vagy nem volna igazam? lássuk:

Életét állítólag a közügynek szenteli, tagja különféle bizottságoknak név szerint, de közügyben, bizottságban csak azért vesz részt, hogy neve ott tűndöklőjön a nemzet valódi napazámosaiból között. Ha nincs kiltása reá, hogy ketten-hárman megbámulják, s nem lehet feltűnni, székelhet a bizottság itéletnapig, az ő orczájában ugyan nem fog gyönyörködni. Főgyönyűre izgát okozni, s ha nem kapaszkodhatik lényegesebe, a mi felületességének amőgy sinca inyére, belerágja körmeit a lényegtelenbe, a melyhez különben a nagy többség is jobban ért. Így őszeszevar portiót árendával s az éles látás, alapos ismeret hírébe jut, s egy-két csetepaté után a gyönyörű mákvirágoknál veszérré in spe küldi fel magát, természetesen, mert nem mindenki bír a kolompós kos rendeltetésével, s egy ilyen mégis csak kell minden nyáj birkának.

Veszedelemesebb faja állását nemcsak a maga részére szákmányolja ki, hanem uszálybordonozó javára is. Ennek hivatala, annak ígérettel kedveskedik, s le tud kanyarozni mindenkit, a ki nem tudja oly jól

adni az önzetlent, mint ő. Hibái vannak, ezt mindenki elismeri, ilyenek a nyakasság, egy kis elbizottaság s a nagyúri gög, de vannak erényei is, a melyeket nem szükséges elősorolni, mert azokban senki sem kételkedik. Kinek is jutna eszébe ezeket írni, ha nem éri magát olyan tizenhárompróbas „integer vir”-nek, mint a megcsodált? Nem is mondhatjuk, hogy lopott, rabolt, ölt, vagy gyilkolt, azt sem, hogy csalárd eljárással másokat tönkre tett, de ha mélyebben vizsgáljuk jellemét, azt találjuk, hogy lefelé bódol, felfelé bókol, szóval, hogy komédiát játszik, s illnatálja a mondást: ife is a joke, and all things show it.

Vannak olyanok is, a kik megölik Caesart, mert a koronára vágyik. Ily hatalmas ellenfél ellen egy nem mer fellépni, s azért büntársakat keres, őszeseküvést forral, s mikor huszad, vagy harminczadmagával éri magát a Capitoliumon, adott jelre megrohanja egyesült erővel áldozatát, számtalan tördőfessel véget vet életének, vagy jól megérdemelt hírnevének. Vezetőjük rendszerint valami Brutus, a kit Caesar esztelenül keblén melengelt, a helyett, hogy megfojtotta volna, mielőtt egyet sziszzenhetett volna. Az órvul megtámadott hős megutálja a gyalázatos üzelmet, s mint tönkre silányított nagyság a visszavonulás köpenybe burkolózik, hogy helyét a szétfutott gyáva merénylők helyett még gyávább, de ravaszabb gázok foglalják el, s csakhamar találkozik Antonius, a ki Brutust kikiltja becsületos embernek.

Eltérnek a nézetek a felett, ha valjon Caesart becsületos embernek, vagy gazembernek kell e inkább tartani? azt mondják, hogy a történet így is íté, úgy is íté. A történet azonban nem íté sehogysem, hanem ítének azok az emberek, a kik a történetet írják s olvasják, s hogy ezek mind becsületos emberek vol-

nának, azt nem lehet épen mindani, valamint az ellenkezőt sem. Caesar nagy ember volt nyavalyatörőse dacára, s azért hibái is nagyok, erényei is nagyok; nem kell mindenkiben Cincinnatust, vagy Aristidest várni s a közpályától visszalepő visszavonulásával ép oly hibát követhet el, ha reá szükség van, mint az a ki magát száműzött, mert egy osetba rüpk nem állhatja.

Áttérjek a nőkre? csaknem azt mondom: muljék el előlem a keserű pohár! a sziv nem lehet boldog nő nélkül, s semmi sem teheti oly boldogtalanmá, mint a nő. Ki hinné, hogy a ki szerelmének feláldoz hirt. nevet, becsületet, végig tud kinosni apró cseprő tűzaráisával, képes megcsalni azt, a kit mesolygva igéző tekintetével csak az imént csábított el, s tett szándék főrőből rabzolgárá, mert jött egy igazibb, a ki meglat cserben fog hagyni, s így tovább, mindaddig míg valóban az igazi meg nem érkezik. Ettől aztán eltűbántást, ütleget, s a megaláztatás minden egyéb nemét, megbocsátja neki a hazánulást, apagyilkosságot, mindent, csak egyet nem! ha a saját édes gyermekét öli meg. Mert a ki ezt is megbocsátja, az már nem nő, hanem hiéna, s fájdalom ilyen is van.

Do ezek általánosságok, tanulságosabbak a részletek. Valamely családban három nő van: a mama és két felnőtt, eladó leány. Az egyik beteges, ez a mama kedvence, a másik egészséges, ez a hamupipőke. A hamupipőke nagyon keveset beszél a mamával, annál többet másokkal, s így bizonyos mértékben világ és emberismeretet szerez. Csakhamar rájő, hogy nem mind arany ami fénylik, hogy a mama egyet mást altitkol előtte, a mit a kedvencével közölni szokott, hogy a mama neki nem mindig mond igazat, hogy a kedvenc a mamát követi, s azért himenés bámosat, nélkül szemébe mondja, hogy hazudott, ha rajta érte.

felhívásomak szállás. és kúszok. miniszter és ő umlának a tanfelügyelőkhöz mult hó 10-én 989. cln. sz. a. kelt körrendeletével vett utasításból adtam ki, és ugyan ezen miniszteri körrendelet folytán értesítettem a néptanítókat arról is, hogy a népszámlálási idő tartama alatt (de természetesen csak ott, hol a tanítók népszámláló ügyökhöz lesznek) a népi iskolai tanítások szünetelni fognak.

Ebből láthatólag én törvényes jog körmben s a tanügynek hátráltatása nélkül teljesíthető oly kötelességet hárítottam a néptanítókra, melyet azok teljesíteni ugyis honpolgári nemess kötelességnek ismernek.

Egyébiránt a kérdést tevő hírlapi cikkirót arra kérem, legyen meggyőződve, hogy úgy hivatásom célját, mint hatáskörömet ismerve, észleltem töveasteni és hatáskörömet tállépni soha sem fogom; és legyen meggyőződve arról is, hogy én a jótanácsot mindenkítől szivesen veszem, de mintán az alkotmányos élet iskolájában és a közszolgálati tőron már megőszültem, engem mások jogainak tisztolotben tartására és kötelességemnek erőmhöz képest lehető teljesítésére figyelmeztetni nem szükséges; és mintán minden kezdett nehez, — a tanügy minden igazbarátját arra kérem a kicsinyes nehezéseket mellőzve, egyesült jóakarattal haladjunk magasztos célunk a népnevelés szent ügynek előmozdítása felől mert hasznosnak úgy magunknak mint hazánknak is csak így lehetünk.

Komjáthy Anselm,
ktz. tanfelügyelő.

A gardaközönséghez.

A 40 es években a bánati buzát tartották legjobbnak, s a jobb gardák onnan igyekeztek vetőmagot szerezni. Az 50 es években a bánati buzát hátrébo szorította a fehérmegyei búza. A londoni nemzetközi kiállításou 1862-ben az ottani bíráló választmány tőzetesen megvizsgálta a magyarországi különböző búza-fajtákat, s úgy találta, hogy a magyarországi tiszavidéki búza legacélosoabb, és siker-tartalomban leggazdagabb. Azóta az Angol, a Schweiz és németországi malmok leginkább kedvelik a magyar tiszavidéki buzát.

En 1871-ben az én tiszavidéki régi búzafajomból hoztam Surányba vetőmagot, s azóta folytonosan azt termeltem. Az 1876-ban Szegeden tartott országos kiállításra küldtem surányi terméséből, a bíráló választmány úgy találta, hogy minősére egyenlő a tiszavidéki kltünőbb búzákkal. Ezen buzából Nógrád és Hontmegyébe sokan szereztek már vetőmagot, s még nem hallottam, hogy valakinek panasz lett volna ellene.

Jelenleg azon helyzetben vagyok, hogy minden búzám alkalmas lenne vetőmagnak és én ezennel felajánlom gardajársimnak a folyó áron. Hlg. kéreltem tart, a jelentkezés sora szerint igyekszem belőle minél többeknek juttatni.

Dicséretére nem bonyolít semmit, hanem mutatvány leez belőle Felsenburg Henrik úrnál, kik reflexiónak reá, mellőztassanak oda fáradni és ott megnézni.

En csak annyit jegyzek meg, hogy Isten jóvoltából, nem volt üszög a búzámban 1854 óta. (Mert az alsó,

ugynevezett sarjkalászkban mindég található egy-két üszög soha so tess kért.) Igaz, hogy a vetőmagot mindég kékkővezni szoktam, de mindég vetek próbára kékkővezetlent is, de még eddig sem a kékkővezett, sem a kékkővezetlen búzámban nem volt tetemes üszög. Rozsa, vadlencse, vadborsó szinte nincs benne. Csupán egy két szem konkoly; célom nem üzörkedés, hanem épen az igen tisztelt gazda urak érdekében azt óhajtom, hogy vidékünkön a tiszai búza minél általánosabban elterjedjen.

Surány, 1880. szeptember 15.

Oroszy Miklós.

Iskolai értesítés. Tudomására hozzuk a t. iparos uraknak, hogy a b. gyarmati iparos iskolába a beiratások f. évi szeptember hó 8-án voltak kezdődöket s tartanak f. hó 23-áig, a midőn is az előadások esti 7 órakor kezdődnek meg. Eelkéretnek a t. iparosok, hogy tanonczikat az iskolába való beiratás végett küldjék s buzdítsák az iskola szorgalmas látogatására. Egyidejőleg tudomásukra hozzuk, hogy az ipariskolába való járás a tanonczok életkoruktól való eltekintése mellett az ipartörvény értelmében mindenkire kötelező; vannak többen azon szomorú tévnyészeiben a másoknak is azon tévfelvilágosítást adják, hogy azon tanonczok, kik élők 15 évét betöltötték, nem kötelezhetők, hogy az ipariskolába járjanak; az ipartörvény 42. §. mely köteleességévé teszi az iparosnak, hogy tanonczát ipariskolába járassa, ezt függővé nem teszi a 15 évi életkor befejeztől. Az ipartörvény ezen szakaszát töveasztik, az 1868. évi XXXVIII. t. cz. IV. fejezet 50. §-ának második bekezdésével, mely szerint a gyermekek, kik daczára annak, hogy az elemi oktatásban részesültek, tartoznak 15 ik évük betöltéséig a községi ismétlő iskolába járni; ezen törvényczikk azonban az ipartörvény 42-ik §-ának nem derogálhat, annál is inkább, mivel ez később hozatott, s mivel általában az ipariskolába való járást annak teszi köteleességévé s addig, míg az illető munkaadójánál mint tanoncz alkalmazásban van. Figyelemztetjük az ipartörvény 67. §-a a) pontjára, mely szerint 20 frtól 200 frtig bírságban elmarasztalandó, b) a ki a segédszemélyzet (tehát a tanonczának iskolai oktatására vonatkozó köteleességeit nem teljesíti s végre ugyanazon törvényczikk 90-ik szakaszára, mely szerint ismételt esetekben az iparos tanoncztartási jogaitól iparhntóságilag megfosztható.

Nehogy tehát az ipartörvény ezen intézkedésének végrehajtását lennének kényszerítve foganatosíttatni, felhívjuk a t. iparos urakat, hogy tanonczikat az ipariskolába való beiratás s a tanórák szorgalmas látogatásától el ne vonják.

Kelt B. Gyarmaton, az iparosiskola gondnokségának 1880. évi szeptember hó 8-án tartott üléséből.

Karlík János,
iparisk. gond. elnök.

Milordán János,
iparisk. gond. jegyző.

A színházról. Szept. 11-én a „Cernevilli harangok“-at, a genialis Planquette gyermek világot hódított, melódia gazdag operettjét. Angot egyetlen igazi riválust láttuk: Offenbach és Leconte kiváló tehetség utódja felülmúlja elődjét abban, hogy

kértli meg a piactot, soha sem tud egyébbel kedveskedni mint egy-egy ürödött almával, vagy körtével. Ennek a leánynak nincs semmi szive, semmi kedélye, semmi fogékonyasága a jó és nemes iránt, s ezt a szegény mamának minden tanítótól, mestertől kell hallania; el is mondja naponként egynehányszor a leánynak, de akármennyit iparkodik is „nevelni“, — nincs semmi látszata. Hja azok a tanítók és mesterek is becsületes emberek!

A mama azonban csakhamar rájő, hogy az idegen a hamupipókéat keresi. Az agio egyre lozál, s a cikk csakhamar al pari áll. Egy-két nap mulva parin alul van. De az ily árfolyam nagyon ingadozó. A mama pousser-álja a kedvenez miatt, s a kedvenez maga miatt. Közben-közben a papa is segít. De hasztalan minden „mine“ és „contremine“, az egyszer valóban „becsületes ember“-re bukkantak, s solid papirosokkal nem lehet játszani a bűrsén. Az úgy komoly fordulatot vesz, mert az idegen megkéri a hamupipóke kezét, és a mama, a papa és a kedveneznek ez ellenében elkövetett mindennemű intrigue áin diadalmaskodik. Meg is secálják míg az igent kimondják, s még jobban, mire az esküvőt kltűzik, őt is és a szegény hamupipókéat is. Mondják még többet? minek?

„A mi engem illet, én érdek nélkül vagyok becsületes, s mégis oly dolgokkal vádolhatnám magamat, hogy jobb volna, ha anyám nem szült volna: nagyon dolyfő, boszuálló, nagyravágyó vagyok, több bűnnel tagjaiban, semhogy azt mind elgondolhatnám, képzeletben megalkothatnám, vagy elegendő időm volna hozzá, megvalósítsam“, — s azért — „menj zárdába Ophelia“.

nála bizonyos nemesebb irányt, magasabb lendületet, tisztább művészi inspirációt találunk. A „Cernevilli harangok“ szövege és méltó a zenéhez, meseje érdekesen és drámailag van megalkotva és ahol sem őti arccal a lélektan. Az előadástól dicsekedni kell megemlékeznünk, mert a mű színpadai nem veztek benne kárba. Az alkalommal először lént fel Tóthfalussy Gusztáv (Háry marquis) barytonista szabatos és kifejező énekével. Hangja elég erős és mély, emellett intím; hanghordozása korrekt. Tiszay Dora Gáspár apó emeztő szepvedélyét és az ebből származó lelki állapotokat híven fejezte ki és az arany-árlát meghatóan énekelte. Kohay Etel Zsármány bájos volt ugyan, de premoncirozott egyénisége nem jól árasztta magát a szerepben. Tiszayné mint Szerpelti nagyon kedves volt. Mintha csak ugyan a sárgarőpa-földön termett volna. Egy libapásztor üdéségt és egy könnyűvérű nő csintalanágát együtt élvezték játékaiban és vigan csengő kacskáról csicscsergő pacaira-dalában. — Vasárnap bevett szokás szerint népszámlásvet és pedig a „Csikós“-t vetők elő. Kis közönség előtt játszottak és meglehetősen kedvelten. Reményi Nina csinosan énekelte és Tiszay Dora törtélmestétt betyár volt. — 15-én Kohay Etel jutalomjátékot „Petand király udvara“ került színpad. Dalibés Leo szép színpadot egészen élvezhetlenné teszi a rettentelen librettó. A darabnak republikánus tendenciája van, de az ilyen sötétba gyúrtól a frónok ugyan meg nem ingának. Az énekeknél, az a néhány igazán szép duet, melyet Kohay Etel (Leo herceg) és Tiszayné (Girandola hercegnő) kedvvel és verve-vel énekeltek, mégis kárpótlott némileg. Tiszayné a rövidruhát, hátszót, egyébré kis-nagy leányt nagyon jól ábrázolta. Olyan együgyűen bámul szemeket meresztett, hogy mi is szünte albamultunk és rajta feleltük szeméinket. Az ensemble azonban rossz volt és az udvaroncok túlozták egyis tal bulcsak alakjaikat. — 16-én két egyfelvonásos darabot játszottak A „Szerelmi varázslat“, tehát német operette. Nem hiányoznak benne az érzelgős részletek és az elmécskédő, de nem elmés helyek. Az egész lapos és unalmas. Az alkalommal Munkácsy Gyula újonnan szerződött tag mutatta be magát, de nem valami előnyösen. Nem tartják őt különös nyereségnek. Ugyanez este láttuk először Csiky Gergelynek új dramolettejét, „Anná“-t, egy finoman szőtt, érdekes lélektani helyzetekben nem szegény darabot. A színműről itt érdemlegesen szólni és azt kello részletességgel megbírálni, e helyen benczelni és mállatni nem lenne szakmányunk, csupán a szereplőkről emléksznék meg. Mindenekelőtt Munkácsy újonnan szerződött naiva játéka kell kiemeltnünk és dícsérettel illetnünk. Szerfölött okos és kedves libácska volt a gratulálnak nekik szép alkerek. Láttuk, hogy szerepét áttanulta és kidolgozta. Detallrozás finom, hangszínezés helyes és praecis volt. Szabó József urat azonban meglnt meg kell rónunk. Annyi figyelemmel már csak lehetne a közönség fránt, hogy legalább belésszen otthon szerepébe. Játékáról pedig jobb nem beszélni. Inkább btkocaisnak nézett ki, mintsem a salomon emberének. Kéve asy Albert, a kit Jakab Lajos akadályoztatása folytán hielen rántottak elő, úgy látszik, nem Tornay Bálintot, hanem Pécsek Demetert ábrázolta. Különb, ha a szerepkörön kívül eső szerepben nem is állta meg helyét, annál több tápiot kapott a „Szerelmi varázslat“-ban, Karcsosi borbély szerepében. Bárod a „Péter“ nagybácsiban elég kedélyességet fejtett ki. A közönség a sok fülbemászó zene után ez este igazán nemes élvezetben részesült és az igazán kedves elismerés illeti Csiky „Anná“-jának színehoztalalért.

Komjáthy Jenő.

Hírek.

Komjáthy Anselm tanfelügyelő úrhoz Dr. Széberényi Gusztáv bányakerületi szuperintendens úr egy üdvözlő levelet intézett melyben a szuperintendens örömet fejezi ki a felett, hogy Komjáthy Anselm megyénk kiváló tagja tanfelügyelőül neveztetett ki. A protestans főpásztor a tanfelügyelő úrnak azon figyelmét, hogy az iskolaszékekhez intézett első körlevélét, „mint hivatalos működésének határozott programját“ vele is küldte, megköszönvén, a tanfelügyelő fontos munkakörében s működésére Isten áldását kéri.

A „szécsényi-vidéki gazdasági egyeslet“ jövő közgyűlése szept. hó 26-án délelőtti 9 órára Szécsényben a casinó helyiségébe kiűzött. Tárgyai: 1. A tisztikar és a választmánynak végleges megálapítása. 2. Statisztikai állapot kitűntetése. 3. Tiszári jelentés. 4. Egyéb indítványok.

A nógrádmegyei kir. adófelügyelőség részéről közszételtik, miszerint a folyó évben az 1876. évi XV. t. cz. 30. §-a értelmében alakított adófelosztáslási bizottság nyilvános ülését B. Gyarmaton a város ház termében folyó hó 27-ik és következő napjain tartandja.

Melnár és Gajdár cipész urak városunkban boltüzletet nyitottak, s iparkodó tehetőségükert csak dicséretet érdemelnek, azonban már az még sem jó dolog, hogy árucikkkeik nagy részét Bécsből hoztadják. Hát magok nem tudnak jó cipőt készíteni? S azért nyitottak üzleteket, hogy a német ipart Magyarország rovására ők is terjeszték? Bizony ez egy csepeit sem válik becsületesekre.

400 bakancs és 100 pár csizma. Karlík János ipar egyleti alelnök úr hosszabb utánjárás és nagyobb fáradozás után kieszközölte az országos iparegylésnél, hogy a honvédség számára 400 bakancs és 100 pár csizma elkészítésével a b. gyarmati ált. ipartársulat cipész és csizmadia tagjai megbízatni fognak. — A nyers anyag kiszabva lesz kiadva az egyes mestereknek; minden pár bakancsért 1 frt, minden pár csizmáért 1 frt 35 kr. lesz a honorárium.

Az utozaveprés miatt sokan panaszkoznak. Nem azért, mintha ez a művelet igen gyakran történne meg, hanem azért, hogy oly időben végeztetik, mikor a felvert por bizony kellemetlenül hat mindenkire. A süpört rendszerint reggeli 8—9 órákor végezik, akkor, midőn

Rea szegényre csak leánytársai bíztak titkot, a mama sohasem, s minthogy azokat azért szokták a leányok elbeszélgni, hogy legyen mit elmondaniok, persze mindig „utoktartás“ kikötése mellett, egyébként pedig e titkok köztudomású dolgok, sohasem volt reá szükség, hogy a titok megőrzése végett hasudjon. S így nem is igen szokott hozzá. (Valódi titkát a nő sohasem szokta elbeszélgni még legkedvesebb barátjának sem.) Szóval a hamupipóke nem szokásos hazudozó, de kontárkodik e gyalázatos mesterségben.

Most két férfi helyett csak egy lép a családba „komoly szándékkal“. Ha kettő lépne be, természetesen elfogadható, a mama nem avatkoznék a dologba, mert öröme egyelőre sokkal nagyobb, semhogy a két férfit jobban szemügyre venni ráérne. De mivel a családot csak egy szerencsétlente látogatásával, a kinek szivét a mindig merengő hamupipóke elvarázslá, a mama tökéletesen abban a bizsamben van, hogy e diadalt a kedvenez aratta. Hogy is ne? rendszerint azzal tréfálkodik, s a másikkal csak néhanapján vált szót, a mi megint nagyon természetes, mert a hamupipókének mindenre kell gondolnia, csak a férjhezmenetelre nem. Majd ha a kedvenez férjhez ment, s a pénztárban megint lesz min venni kiházasítást, akkor majd a hamupipóke is férjhez mehet. Addig le kell dolgoznia mindazon kiadásokat, a melyekbe az ücs-tostváre neveltetésé került, a ki énekelni, zongorázni tanul, tánciskolába járt és bálozott, míg mindezekre a hamupipókében részlet nem volt lehetőség, részint a kedvenez elbeszélésel után gyönyörködött. Hiszen a kedveneznek oly jó szive van, hogy fűrdő eleményeit is el szokta beszélni, s ha valakionnan visszajön, akár mecsfőrl, akár közefőrl, mindig hoz valami kis emléket a hamupipókéknak, a ki jőllehet hetenként-kétszer

a házak ablakai levegőzést végezt nyitvák, vagy pedig szombaton d. u. 3-4 órákor, amikor igen sok ember jár kel az utcákban. Nem kelhetnének fel azok a tisztelt utcaszépítő urak reggeli 3-4 órákor? Azt hisszük, hogy e bajon már legközelebb segítségre lesz.

Honczán Spielman nevű ismert uzsorást, boszúból, épen mikor osti imáját végezte, az ablakon át mellbe lötték. A tettes ki nem nyomozható.

Mit tegyenek ott, hol a gyermekek vérhasban szenvednek? A „M. Á.” szerint a „vérhas” betegségben legbiztosabb gyógyszer és mód: a vaj köpülése után keletkező, s ugynevezett írót ivogatni, mert a belekbeni gyulladás: az íróban levő savóréz oltogatja; — a vérző helyeket pedig az íróban levő vajrézszecskék fololvadva s kevergetve hegoztik.

Újzeneművek. Az Apolló szeptemberi füzeté a következő tartalommal jelent meg: 1. Salompolka Hölisi Lőrincztől. 2. Virágok és törvisek Heller Istvántól. 3. Lengyel táncz gr. Aquinoky Mihálytól. 4. Potósi dalok Kapi Gyulától.

A helybeli ipariskola gondnokasága f. hó 8-án ülést tartott, melyen előintézkedéseket tett a tanév megnyitására. Ezerint az ipartanoncok illetve a munkaadók a fennálló törvények és szabályok szigora értelmében felszólítottak, hogy e hó 22-éig felvétel végett jelentkezzenek, illetve a munkaadók a tanulókat az igazgatóságnál irassák be. — Tanároknak ez évre megválasztottak Tomesko Nándor igazgatása alatt: Hager Sándor, Kaposy István, Szajkó Mihály, Szepkó Róbert és Villim József urak. — Érdekes volt a szűcs egyesület átirata, mely megtagadta az általános iparegyület azon felhívását, melyszerint a tanulókat addig, míg az ipariskola látogatását nem igazolják, ne szabadítsák fel. A szűcs egyesület ezen felhívást mellőzve, határozottan oda nyilatkozik, hogy tanonczait csupán 15 és nem a törvény szabta 16 éves koráig engedő iskolába járattatni. Ezen átirat nagy indignációra talált, s a szűcs egyesület (melyhez a szabók és szűrészek is tartoznak) újabb átirattal figyelmeztetni fognak a törvény szigorára. Egyszermind miután egy jelentés folytán Pányik szabómester úrra az bizonyult be, hogy tanulóit az ipariskola látogatásától visszatartotta, a szolgabíró meg fog keresetelni, hogy ellene az 1872. VIII. t. cz. 87. § értelmében intézkedjék. Filler Lajos számadások terhe alól felmentetett. A jövő évi költségvetés elkészítésével Papp László, Opicz Károly és Horváth Danó urak bíztattak meg.

Apróságok.

Ki ne ismerte volna a boldog emlékeztető Prónay „Gyurkát”, megvénk, egykori kedélyes és jó szolgabíráját. Prónay Gyurkával történt az az eset, hogy mikor a határozat árakhoz Sz. Ivánban megjelent egy rendelet végrehajtása végett, H. M. fellépett ellene a nemességet és 100 nemes verte ki őt Sz. Ivánból. — Volt azonban „Gyurka” bácsinak egy „Náci” nevű buldogja. Ez a hű állat Gyurka bácsinak a parancsait szolgálat engedelmséggel teljesítette. Történt pedig, hogy H. M. is eljött B. Gyarmatra, s ott benézett a casinóba, hol Gyurka bácsi épen tarokkozott. Gyurka bácsinak eszébe jutott a szentiváni nóta, és a casinóba lépő H. M.-ra uszította a buldogot. H. M. a sarokba szorult s a „Náci” fogvigyorogva sakkmatot adott neki úgy, hogy mihelyt kisse megmozdult, a „Náci” is megmozdult. Így néztek egymásra 2 óra hosszat, mely idő alatt Gyurka bácsi kedélyesen tarokkozott, és H. M. hideg verítéket izadt. Két óra múlva Gyurka bácsi aztán e szavakkal oldotta fel H. M.-t a kutya pocententia alól: „Őn engem Szentivánból 100 nemesel üzent ki, őn uram, kit egy kutya képes halálos ijedtségig megriasztani!”

Havas A. őrnagy úr beszélt el egy barátságos körben a következő adomát: Még az ötvenes években, mikor még a derek járta, — csinált követelt egy Szabó Gyurka közlegény, amiért is 12 botlötésre íteltetett. — Elővezetik Szabó Gyurkát, ráfektetik a derekre és rábúznak kettőt. Gyurka nevetni kezdett. Rábúznak négyet és Gyurka még jobban nevet. Rábúznak hatot, és Gyurka habotába tör ki. A századosnak feltűnt ez a dolog, azt hívén, hogy Szabó Gyurka talán nincs normalis állapotban, kérdi tőle, mit nevet kend? Szabó Gyurka aztán nagy habotával azt válaszolja: „hogy ne nevetnék kapitány uram, hisz nem vagyok én az a Szabó Gyurka, aki azt a csinót elkövette, az a Szabó Gyurka ott van ni! — És igaza volt, őt verték más helyütt, azért volt ez előtte olyan nevetéses.

Egy helybeli asztaloshoz így szól egy asszony: „Mi dolog az, hogy a multkor vett hat szék közül már öt üszetört.”

Az asztalos fejét vakarva: „Igazán nem értem: tán áll rajtok valaki?”

Nógrádmegyei hivatalos értesítő.

HIRDETME NYEK.

A budapesti rendőri főkapitányság megkeresése folytán ügyelmeztetnek a megye lakosai, hogy ha ismert vagy ismeretlen kezektől oly tartalmú értesítést kapnának, mely szerint hadköteles családtagjai kimentése tekintetéből bizonyos helyen kellő pénzösszeggel jelenjenek meg, nemcsak a felhívásnak saját érdekükben helyt ne adjanak, de azt a járás szolgabírójához, az illető csaló lehető kipuhatolása végett szolgáltatassák be.

Tapasztalatván, hogy csupán belföldre szóló igazolási jegyekkel magyar honpolgárok külföldre utaznak. Ezen rendellenesség megszüntetése végett köztudomásra hozatik, hogy belföldre szóló igazolási jeggyel külföldre utazni nem szabad, ki e rendeletet mégis áthágja, a külföldi hatóságok által igazolás nélküli csavargónak fog tekintetni.

Az ellenőrzési szemlék a megye területén folyó évi október 10-én kezdődnek az ellenőrző bizottságok által a következő sorrendben fognak megtartatni:

A losoncai járásban október 10-én Alsó-Sztrégován, 11-én Divény Orosziban.

A b. gyarmati járásban október 11-én Kékkőn, október 13-án B. Gyarmaton.

A nógrádi járásban (rétági) október 15-én Nagyromhányban, okt. 16-án Rétságban, okt. 17-én Keszegen.

A sziráki járásban okt. 19-én Szirákon, okt. 20-án Ecségen.

A szécsényi járásban okt. 11-én és 12-én Szécsényben, okt. 14-én Karancsán.

A füleki járásban okt. 16-án Kistelepén, 17-én és 18-án Salgotarjánban, 19-én Füleken, 21-én Málnapatakon.

Földmivelés, ipar- és kereskedelemügyi miniszter 22331. szám. Valamennyi törvényhatóságnak. A csász. kir. hadseregéből kisorolt lovakkal kiállított lövelek tárgyakban mult évi július 19-én 18984. szám alatt kibocsátott körrendelettem egy törvényhatóságnál azon téves magyarázatra adott alkalmat, hogy a katonai hatóságok által a tulajdonjog igazolására kiadott lövelek a rendezési bélyeggel ellátott lövelek úrlapokra vezetendők.

További félreértések kiküldetése céljából értesítem a törvényhatóságokat, miszerint a katonai hatóságok által török vásárelt lovakkal kiállított lövelek bélyegmentesek.

Ezen igazolványok azonban csak az abban megnevezett vevő tulajdonjogának igazolására és csak addig szolgálnak, míg a vett lovat ismét eladni nem kívánja.

Ha a tulajdonos oly célból a lovat ismét vásárra viszi, vagy más helyre szállítja, kötelezettségben áll, az illetékes községi előjárásúknál bélyeges úrlapokon kiállított rendezési lövelet váltani.

Budapest, 1880. augusztus 11. Br. Kemény.

ÁRVERÉSI HIRDETÉSEK.

Az előzők Andrásfalván Hirschler Vilmos bányatulajdonostól 8 darab jókarban levő, köszenet szállító kutya és a köszenetlept kutatásához alkalmazandó fűrészes szerszámaival; Hirschler Schweitzer-Leiner cégtől 4 darab köszenet szállító kutya, 60 db gőmbőlű 6-8 láb hosszú stompfák, egy öl tűzi fa, egy szénrosta, 5 mázsa vas, 6 darab szénzállító kis kutya; ugyanezeketől Andrásfalván és Pálfalván 40 darab slipperfa, 22 darab deszka, 1 darab decimálmáza, 40 darab csákány nyelekkel, 3 darab vasgerelybe, 10 darab lapát, 2 darab nagy fűrész, 10 darab fűrész, 12 darab töltőressző, 14 kilo vas, 1 pudli, 1 lisztartó, valamint egy deszkabódé Andrásfalva községi bírójánál folyó évi október 13-án délelőtti 9 órától kezdve a folytatódó a Hirschler-féle andrásfalvi bányatelepen, a többi Pálfalva községi bírójánál el fog árvereztetni; nem sikerülés esetén az el nem adott tárgyak Salgotarján nagyközségi háza előtt mint második árverésen október 20-án fognak eladatni.

Nyiltér.*

Nyiltérnek nyulja a községnek.

A napokban kaptam e levelet: „Tisztelt jegyző ur! Oly férfi, ki a házában a tanítói pályán számtalan polgárt nevelt, ki mint tanító s most mint körjegyző nem kímélte és nem kíméli egészségét, hogy a községnek szolgáljon, megérdemli, hogy elismerésben részesüljön.

Tudva, hogy a tűzvész alkalmával kárt szenvedett, fogadja tőlem a csokely küldeményt szívesen, melyet családja részére küldök: 2 kilo rozsort az őn, 1 kilo rozsort a szklabonyai szegények részére.

A 2 eszmő szupért jöjjön valaki.

Tisztelettel vagyok Óvárótt, szeptember 6. 1880. Hivo Lipovniczky.”

Továbbá mohorai jó barátaim, ismerőseim s egykori polgártársaim vonzalmuk a részvétnél jelöl 12 frtot adományoztak részemre melyet hogy kezemhez kaptam, ezennel elismerem. A jó ég fizesse a szíves adakozóknak adományukat lelki s testi áldásokkal vissza.

Siklaky István

*) E rovatban közlöttéért nemfelelős a Szerk.

Piaczi árak B. Gyarmaton.

1880. évi szeptember 13-án.

Egy méter mázas	
Tisztabúza	9 frt 40 kr. — 9 frt 60 kr.
Rozs	8 frt — kr. — 8 frt 20 kr.
Árpa	6 frt 20 kr. — 6 frt 40 kr.
Zab	5 frt 60 kr. — 6 frt — kr.
Kukorica	7 frt 80 kr. — 8 frt — kr.

Jegyzette: Székely János.

Feladás szerkesztő

Horváth Danó.

HIRDETÉSEK.

Legjobban	osztályozásra	alkalmas.
Eredeti	MAYER-féle	Trienrök
16,000 gép forga lomban		Kérem a gyári felvilágosítást kívánni
30 DALLER		
Vácsi körut	Grossmann J.	76. szám
	Budapest	

Hirdetmény.

Szécsény mező városában a legutóbb helyen, a főtéren levő ház, elegans földi berendezéssel, vagyon árúszikkokkal együtt, tágas raktárakkal s lehető kényelmes lakással. Továbbá egy igen szép szőlő, kényelmes nyaralóval s hozzá tartozó földelkekkel együtt, kedvező feltételek mellett örökösre eladó, vagy pedig több évekig solid haszonbérletnek bérbe is kiadható.

Tudakozhatni ez iránt Pintér Sándor ügyvéd úrnál Szécsényben. 3-1

Hirdetés.

A B. Gyarmaton székelő „Takarék és hitelintézet” részvénytársulat” ezennel közbirre teszi, hogy:

a) f. 1880. évi október 1-től kezdve a jelzálogos kölcsönök, úgy a váltó- és előlegzset után 7 százalékos kamatokat szed a hiteltelvező községtől;

b) a jelen hirdetményt megelőző időben nála elhelyezett pénzbetétek után f. évi október 1-től kezdődő időre 5 százalékos kamatokat fog fizetni. Értesítetnek tehát mindazok, kiknek pénzeik 5 százalékosnál magasabb kamatra voltak elhelyezve, hogy betéteiket folyó évi november hó 1-ig bármikor felmondás nélkül is visszavehetik. Kik f. évi november 1-ig ily betéteiket kinem veszik, azok az itt hirdetett 5 százalékos kamatokba belegyezőknek s tőkéiket ily gyűmölcsözésre elhelyezőknek lesznek tekintendők.

Ezen intézkedés egyébiránt a nógrádmegyei árvassék hivatalos kezeltőé eddig elhelyezett betéteire nem vonatkozik.

B. Gyarmaton, 1880. évi szeptember 17. tartott üléséből: az igazgatóság.

Hirdetmény.

Van szerencsém a nagyérdemű község tudomására hozni, hogy B. Gyarmaton „Némethy”-féle nagykorban a legnemesebb fajta bel és külföldi ótványok (téli alma és körte, minden nemű nyári fajok alanyának való vadfák és díszesmeték 3 éves darabja 40 kr., 2 éves drb. 30 kr., 1 éves drb. 20 kr.) alulirotnál eladók és megrendelhetők; — továbbá eladó néhány tropikus növény, mely alulirotnál bármikor megtekinthető. Ősr. Némethy Kálmán, m. l. Dessewffy Etelka, b. gyarmati lakos.